

Súd: Okresný súd Košice okolie
Spisová značka: 16C/275/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7512211937
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Natália Štrkolcová
ECLI: ECLI:SK:OSKE3:2016:7512211937.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice - okolie samosudcom JUDr. Natáliou Štrkolcovou v právnej veci žalobcu: BL Telecom debt, s.r.o. so sídlom Šoltésovej 14, Bratislava, IČO 45 535 108, zn. TD - 22756, zastúpeného Advokátskou kanceláriou SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o., so sídlom na Šoltésovej č. 14 v Bratislave, IČO 36 862 711, proti žalovanej: D. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXX/XX, XXX XX C. H. U. - E. R., za účasti vedľajšieho účastníka OZ právna pomoc spotrebiteľom, Sofijská 13, Košice, IČO 42 247 268, zastúpeného JUDr. Ladislavom Miklušom, advokátom Advokátskej kancelárie Stará baštová 2, 040 01 Košice, v konaní o zaplatenie 248,95 eur s prísl. takto

rozhodol:

Návrh **z a m i e t a.**

Žalovanej a vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovanej náhradu trov konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 18.07.2012 domáhal od žalovanej zaplatenia istiny 248,95 eur s prísl. a náhrady trov konania. V návrhu uviedol, že pohľadávku nadobudol dňa 16.12.2011 na základe zmluvy o postúpení pohľadávky od spoločnosti Slovak Telecom a.s., predmetom ktorej bola aj pohľadávka voči žalovanej. Z návrhu ďalej vyplýva, že právny predchodca žalobcu spoločnosť Slovak Telecom, a.s., ako poskytovateľ elektronickej komunikačnej služby v zmysle § 43 zák. č. 610/2003 Z.z. uzavrel so žalovanou zmluvu na poskytovanie elektronickej komunikačnej služby. Žalovaná sa v zmluve zaviazala odoberať službu a platiť za ňu riadne a včas poplatky dohodnuté v aktuálnom cenníku a v prípade nedodržania zmluvných povinností zaplatiť dohodnutú zmluvnú pokutu. Žalovaná svoje zmluvné povinnosti nedodrжала, v dôsledku čoho musela byť jej SIM karta vypojená z prevádzky. Doručené faktúry za poskytnuté služby nezaplatila včas, čím sa dostala s plnením do omeškania. V dôsledku toho jej žalobca, resp. jeho právny predchodca fakturoval v zmysle uzavretej zmluvy zmluvnú pokutu vo výške 248,95 eur.

Vedľajší účastník vo svojom písomnom stanovisku zo dňa 27.05.2013 uviedol, že predmetný vzťah medzi účastníkmi je spotrebiteľským vzťahom, a preto je potrebné ho posúdiť podľa § 52 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka. Zároveň poukázal na to, že z obsahu žaloby ani z jej príloh nie je možné určiť, či právo na zaplatenie zmluvnej pokuty žalobcovi vôbec vzniklo, keďže nie je zrejmé, v akom rozsahu spotrebiteľ nesplnil svoju povinnosť uhrádzať riadne a včas cenu za poskytnuté služby. Z obsahu predloženej zmluvy nevyplýva právo žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty. Žalobca nepreukázal, že došlo k písomnej dohode o zmluvnej pokute. Zároveň žiadal priznať náhradu trov tohto konania.

Návrh spolu s poučením bol žalovanej doručený do vlastných rúk dňa 26.09.2014, avšak vo veci sa nevyjadrila, ani nezaslala súdu svoje stanovisko.

Vykonaným dokazovaním bol zistený tento skutkový stav:

Súd v predmetnej veci rozhodol bez nariadenia pojednávania, len na základe listinných dôkazov predložených účastníkmi konania v súlade s § 115a ods. 2 O.s.p., v zmysle ktorého pojednávanie nie je potrebné nariaďovať v drobných sporoch a v spojení s § 200ea ods. 1 O.s.p., v zmysle ktorého, ak v priebehu konania dosiahne predmet konania sumu 1 000 eur, od tohto okamihu ide o drobný spor. Rozsudok bol vyhlásený verejne dňa 31.03.2016.

Právny predchodca žalobcu Slovak Telekom a.s. a žalovaná uzavreli zmluvu o pripojení podľa ust. § 43 a nasledujúcich Zákona č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách a následne dodatok k zmluve o pripojení. Na základe uzavretých zmlúv právny predchodca žalobcu zapožičal žalovanej jednu mikroprocesorovú SIM kartu, umožňujúcu žalovanej využívať telekomunikačné služby. SIM karte bolo pridelené účastnícke číslo XXXX XXX XXX. Právny predchodca žalobcu sa v zmluve zaviazal poskytnúť žalovanej program služieb Fix 300 s dobou viazanosti 24 mesiacov od účinnosti zmluvy a žalovaná sa zaviazala riadne využívať poskytnuté služby právneho predchodcu žalobcu (najmä riadne a včas platiť za poskytnuté služby) a zotrvať v zmluvnom vzťahu s právnym predchodcom žalobcu po dobu 24 mesiacov. Zároveň sa žalovaná v zmluve a v jej dodatku zaviazala, že po dobu viazanosti sa nedopusť takého konania ani neumožní také konanie, na základe ktorého by podniku vzniklo právo zrušiť zmluvu odstúpením od nej alebo právo vypovedať zmluvu z dôvodu porušenia povinnosti zo strany účastníka.

Žalovaná si svoje povinnosti, a to platiť odplatu za poskytnuté telekomunikačné služby zo strany právneho predchodcu žalobcu, nespĺnila, preto žalobca následne faktúrou za zúčtovacie obdobie od 08.06.2009 do 07.07.2009, č. faktúry XXXXXXXXXX splatnou dňa 27.07.2009, fakturoval žalovanej zmluvnú pokutu vo výške 248,95 eur. Z faktúry nie je zrejmé, za aké porušenie zmluvných povinností je zmluvná pokuta fakturovaná.

Podľa § 42 ods. 1 písm. a), ods. 4 písm. b) zákona č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách, podnik - žalobca má právo na zaplatenie ceny za poskytnutú verejnú službu podľa tarify, ak jej vyúčtovanie doručil účastníkovi najneskôr do troch mesiacov od posledného dňa zúčtovacieho obdobia, to neplatí pri vyúčtovaní predplatených služieb. Účastník - žalovaná je povinná platiť cenu za poskytnutú verejnú službu podľa zmluvy o pripojení a podľa tarify, ak to povaha služby umožňuje, až na základe predloženia dokladu o vyúčtovaní.

Podľa § 43 ods. 5 citovaného zákona podnik môže odstúpiť od zmluvy o pripojení, ak účastník nezaplatil cenu za poskytnutú službu ani do 45 dní po jej splatnosti.

Doloženými listinnými dokladmi mal súd za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou bol platne založený záväzkový vzťah, týkajúci sa poskytovania telekomunikačných služieb v mobilnej sieti právneho predchodcu žalobcu. V zmysle podmienok uvedených v zmluve, resp. ich dodatku, bolo povinnosťou žalovanej uhradiť cenu poskytnutých služieb v zmysle objednaného mesačného programu Fix 300, čo žalovaná porušila.

Podľa § 544 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, ak strany dohodnú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Súd mal za to, že právny vzťah medzi účastníkmi je potrebné posúdiť podľa Zákona 634/1992 Zb. v znení Zákona 616/2004 o ochrane spotrebiteľa, podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách a tiež Zákona 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách.

Podľa ust. § 23 a) ods. 1 Zákona 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení Zákona 616/2004 Z.z. spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch, ak je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje.

Podľa § 23 a) ods. 2 citovaného zákona na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa osobitného predpisu sa primerane použijú ustanovenia tohto predpisu (§ 52 - 60 Občianskeho zákonníka).

Podľa ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka).

Podľa ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky, upravené v spotrebiteľských zmluvách, sú neplatné.

Zákonom č. 150/2004 Z.z., ktorým sa novelizoval Občiansky zákonník, bola prebratá aj smernica Rady č. 93/13 EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a túto smernicu je nevyhnutné využívať ako interpretačné pravidlo k ustanoveniam právneho poriadku, upravujúcim režim spotrebiteľských zmlúv.

Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka vychádza z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a oproti spotrebiteľovi so znalosťou ponúkaného tovaru a služieb, čo zodpovedá poctivému prístupu k podnikaniu. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepromere k jeho plneniu, je neplatná.

Ustanovenia § 53 sa týkajú iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka). Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často, vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnú terminológiu nemá možnosť či už vôbec prečítať alebo pochopiť ich obsah.

V danom prípade právny predchodca žalobcu ponúka svoje služby spotrebiteľom prostredníctvom štandardných zmlúv, ktoré má vopred pripravené, a v ktorých spotrebiteľ zmluvné podmienky nemôže ovplyvniť, čo platí aj pre zmluvné pokuty, ktoré žiada žalobca od žalovanej zaplatiť vždy v nezmenenej výške bez ohľadu na to, aký čas zostáva do konca doby viazanosti. Podmienky, za akých právny predchodca žalobcu dohaduje zmluvnú pokutu v štandardných zmluvách, podľa názoru súdu poškodzujú spotrebiteľa a sú preto neplatné.

Z ustanovenia § 544 Občianskeho zákonníka vyplýva, že dohoda o zmluvnej pokute musí spĺňať náležitosti, vyžadované u každého právneho úkonu v zmysle § 37 Občianskeho zákonníka, teda musí byť určitá a zrozumiteľná, inak je neplatná.

Súd má za to, že dojednanie zmluvnej pokuty spôsobom: v prípade porušenia zmluvných povinností (aj s demonštratívnym výpočtom určitých povinností) je povinný uhradiť zmluvnú pokutu v stanovenej výške, podmienky určitosti právneho úkonu nespĺňa. Zmluva o pripojení, ktorej súčasťou sú aj všeobecné obchodné podmienky a jej dodatok, obsahuje niekoľko povinností účastníka rôznej závažnosti. Uvedená formulácia neumožňuje posúdenie, porušenia ktorej povinnosti účastníka je sankcionované zmluvnou pokutou, tomuto záveru nebráni ani ich demonštratívny výpočet, pretože je iba príkladný. Zároveň pre svoju neurčitosť neumožňuje posúdenie primeranosti výšky zmluvnej pokuty vo vzťahu k zabezpečenej povinnosti. Neurčitosť dojednania zmluvnej pokuty pri obdobnej formulácii bola už potvrdená aj rozsudkami viacerých súdov, napríklad Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 41Cob/20/2009, 41Cob/267/2008 a ďalších. Rozsudkom Okresného súdu v Prešove sp.zn. 7C/16/2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove 2Co/132/2011 bola obdobná zmluvná podmienka vyhlásená za neplatnú.

Navyše, v tejto právnej veci nedošlo k žiadnej dohode medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou ohľadom zmluvnej pokuty, nakoľko z predloženej Zmluvy o pripojení nevyplýva žiaden spôsob dohody zmluvných strán ohľadom zmluvnej pokuty a zo všeobecných obchodných podmienok, ktoré žalobca ako dôkaz predložil konajúcemu súdu, z bodu 10.3. vyplýva, že v prípade, ak bola medzi právnym predchodom

žalobcu a žalovanou dohodnutá pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zo Zmluvy zmluvná pokuta, zaplatením akejkoľvek zmluvnej pokuty, nezaniká právo dotknutej zmluvnej strany na náhradu škody v plnom rozsahu, ktorá jej vznikla porušením zmluvnej povinnosti, na ktorú sa vzťahuje daná zmluvná pokuta. Po preštudovaní zmluvy o pripojení konajúci súd zistil, že medzi účastníkmi konania nebola uzavretá žiadna dohoda ohľadom zmluvnej pokuty, ktorú by si mohol žalobca nárokovať v prípade, ak žalovaná poruší svoju povinnosť vyplývajúcu zo zmluvy o pripojení. Pričom aj z faktúry č. XXXXXXXXXXXX nie je jasné, akého porušenia zmluvnej povinnosti sa mala žalovaná dopustiť, a preto považuje súd nárok žalobcu v rozpore so zákonom a návrh v celom rozsahu zamietol.

Vzhľadom na to, že zmluva o pripojení je spotrebiteľskou zmluvou (§ 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka), bolo by preberané dojednanie o zmluvnej pokute aj pri neexistencii dôvodov neplatnosti vyššie uvedených neplatné pre neprimeranosť z dôvodu, že dojednaná sankcia v rovnakej výške pri porušení povinností žalovanej bez ohľadu na závažnosť a význam porušenej povinnosti je sankciou neprimeranou, pretože podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a v spojení s § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Na základe týchto skutočností súd mal teda za to, že nárok zo strany žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty nie je dôvodný, a preto ho v celom rozsahu zamietol.

Podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p. navrhovateľ v konaní nebol úspešný, teda náhrada trov konania mu neprislúcha. Odporca, ktorý bol v konaní úspešný, náhradu trov konania nežiadal priznať, súd preto vyslovil, že náhradu trov konania mu nepriznáva. Vo veci vystupoval vedľajší účastník, ktorý žiadal priznať náhradu trov konania.

V zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. súd je povinný vždy skúmať účelnosť vynaložených trov konania, uplatnených úspešným účastníkom konania v spore.

Čo sa však týka trov vedľajšieho účastníka konania, ktorý si za vynaloženú právnu pomoc žiadal priznať, súd mu tieto trovy nepriznal. Súdom považuje trovy vedľajšieho účastníka za neúčelne vynaložené, pretože vedľajší účastník vo viacerých právnych veciach vstupuje opakovane, permanentne sa opakujúcim takmer totožným podaním, pričom nedisponuje ani so základnými informáciami o danom konaní, iba sa domnieva, že daná právna vec sa dotýka spotrebiteľa.

Združenie vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na stav konania a vôľu žalovaného, a to oznámením o vstupe do konania, ktoré obsahuje žiadosť o zaslanie žaloby a návrh na priznanie trov konania. Z uvedeného je zrejmé, že pred zaslaním oznámenia o vstupe do konania združenie nemá žiadnu vedomosť o prejednávanom prípade a len z označenia účastníkov konania usudzuje, že ide o spotrebiteľskú vec. Len na základe skutočností, že žalovaným je spotrebiteľ bez akýchkoľvek vedomostí o predmete a stave konania je nemožné pripraviť sa na zastupovanie v tej-ktorej právnej veci, a teda naplniť podstatu právneho úkonu - príprava a prevzatie zastúpenia. Vedľajší účastník niektoré podania nadbytočne opakuje, bez uvedenia nových, významných skutočností, vzťahujúcich sa na predmet sporu. (Uznesenie Krajského súdu v Prešove spzn.: 1Co/254/2013 zo dňa 19.12.2013).

Právo na právnu pomoc sa priznáva každému, tak fyzickej, ako aj právnickej osobe, ak vystupuje v spore ako žalovaná strana a hlavný význam práva na právnu pomoc spočíva v tom, že orgány uvedené v Čl.47 ods.2 Ústavy SR majú zodpovedajúcu povinnosť nebrániť účastníkom, aby v konaní pred nimi využívali právnu pomoc, že súčasťou základného práva na právnu pomoc je aj právo na úhradu účelne vynaložených trov konania a v tejto súvislosti má vedľajší účastník rovnaké možnosti ako ktorýkoľvek iný účastník v konaní v súvislosti so svojim zast. v rámci zák. upravených možností, t. j. nie je vopred vylúčený z možnosti zvoliť si na svoje zast. advokáta, avšak tým, že sa mu neprizná náhrada trov konania - trov právneho zast., pretože sa nepovažujú za účelne vynaložené, lebo neboli v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania (nález II.ÚS 78/03 z 9.9.2004 Ústavného súdu SR) nie je porušené jeho základné právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa Čl.47 ods.2 a 3 Ústavy SR. Znenie § 137 O. s. p. (účinné od 1.1.2012) síce medzi trovy konania zahŕňa i náhradu výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, avšak ide o náhradu výdavkov právnickej osoby, nie o odmenu za zast.,

ak je zástupcom advokát tejto právnickej osoby. Napokon treba dodať, že paušálny vstup vedľajšieho účastníka do všetkých konaní, v ktorých žalobca vystupuje, bez zreteľa na stav konkrétneho súdneho konania, vôľu spotrebiteľa a účelnosť jeho úkonov, nemožno považovať za dôkaz o jeho vôli naplniť cieľ svojej činnosti. S prihliadnutím na cieľ vedľajšieho účastníka, ktorým je ochrana a presadzovanie oprávnených záujmov spotrebiteľa, a na konkrétne okolnosti prípadu a to najmä skutočnosť, že vstúpil do konania ako profesná organizácia na ochranu spotrebiteľa z vlastného podnetu, a splnomocnil na svoje zast. advokáta, hoci zo samotnej jeho podstaty vyplýva, že musí byť schopný pomáhať tomu účastníkovi konania, na strane ktorého vstupuje do konania, nemožno - ako už bolo uvedené - považovať jeho trovy za účelne vynaložené a tiež nemožno opomenúť skutočnosť známu súdu z iných vecí, v ktorých je ten istý žalobca, ako v prejednávanej veci, že aj iné subjekty s rovnakým predmetom činnosti (cieľom) ako vedľajší účastník, vstupujú do toho istého konania na strane žalovaného ako vedľajší účastník a na svoje zast. splnomocňujú advokáta, čo nutne vedie k úvahe, že primárnou pohnútkou pre vstup do konania nie je ochrana práv konkrétneho spotrebiteľa. (Uznesenie Krajského súdu v Košiciach, sp.zn. 5Co/546/2013 zo dňa 15.07.2014)

V tomto prípade vstúpil vedľajší účastník do konania bez vedomia a súhlasu žalovanej a vykonal prostredníctvom svojho právneho zástupcu úkony a podania, ktoré sa opakujú v množstve iných, obdobných vecí, súd preto tieto úkony nepovažoval za účelne vynaložené aj s prihliadnutím na rozhodovacia prax súdov v takýchto veciach, a preto trovy právneho zastúpenia právneho zástupcovi vedľajšieho účastníka nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Košice - okolie.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e/ doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§205a O.s.p.),
- f/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na výkon súdneho rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci.